

Сьогодні на уроці ти:

- поглибиш знання про дієприкметник як особливу форму дієслова;
- дізнаєшся про правила написання *не* з дієприкметниками;
- навчишся правильно писати *не* з дієприкметниками.

Довідка

Дієприкметник це...

особлива форма дієслова, яка виражає ознаку предмета за дією і відповідає на питання який? яка? яке? які?

Морфологічні ознаки

поєднує в собі ознаки дієслова (вид, час, може мати залежні слова) й прикметника (змінюється за родами, числами, відмінками)

Синтаксична роль дієприслівника

в реченні дієприкметник є ознченням, рідше-частиною складеного присудка

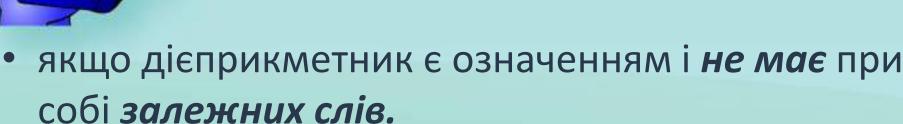

Прочитай речення. Порівняй написання **не** з дієприкметниками та особовими дієсловами. Зроби висновок про написання **не** з дієприкметниками.

Разом	Окремо
1.Незасіяне поле стояло	1. Не засіяне зерном поле стояло
сиротою.	сиротою.
2.Непрочитана книга	2.Не прочитана вчасно книжка не давала
лежала на столі.	Оксані спокою.
	3.На ній був не шитий, а в`язаний
	костюм.
	4.Город не скопаний.

Не з дієприкметниками пишемо разом

Наприклад. Місяць заглянув у **незачинене** вікно.

• якщо *не* входить до складу префікса *недо-* і означає неповну якість.

Наприклад: недописаний, недопечений

Не з дієприкметниками пишемо окремо

коли?

• Якщо дієприкметник є означенням і має при собі залежні слова.

Місяць заглянув у *не зачинене* звечора вікно.

Не з дієприкметниками пишемо окремо

• Якщо є протиставлення або щось заперечується:

Не скопаний, а виораний город;

Ні, город **не скопаний.**

• Якщо дієприкметник у реченні є присудком.

Город не скопаний.

Дурням закон не писаний.

Питання залишилося не з ясованим.

Порівняймо:

коли?

• **Не**надісланий лист – **не** надісланий вчора лист;

ким?

• Неполоханий заєць – не полоханий мисливцями заєць;

ким?

- Нездоланий народ ніким не здоланий народ;
- Грілися на сонці незірвані яблука. Яблука не зірвані.

Коло думок

Поясни, чому в лише у другому реченні *не* з дієприкметником пишемо разом.

- 1. Увечері ми йшли не освітленою ліхтарями вулицею.
- 2. Увечері ми йшли неосвітленою вулицею.
- 3. Вулиця не освітлена.

Запиши подані словосполучення з дієприкметниками у дві колонки: а)ті, що пишуться з *не* разом; б) ті, що пишуться з *не* окремо.

(Не)допитий холодний чай; (не)скошене, а зірване зілля; емаль (не)пошкоджена; (не)заросле чисте озеро; (не)розбавлена рідина; міст (не)збудований; (не)розібраний намет; (не)відремонтований автомобіль; (не)написаний мною лист; (не)зібрані ще яблука.

Якщо ти правильно виконав завдання, з перших букв записаних іменників складеться початок прислів`я: «... білий хліб дає».

Перевір себе

Разом

Недопитий холодний <u>ч</u>ай

незаросле чисте <u>о</u>зеро нерозбавлена <u>р</u>ідина нерозібраний <u>н</u>амет невідремонтований <u>а</u>втомобіль

Окремо

не скошене, а зірване <u>з</u>ілля <u>е</u>маль не пошкоджена <u>м</u>іст не збудований не написаний мною <u>л</u>ист

не зібрані ще яблука

Чорна земля білий хліб дає.

Творче завдання

Склади і запиши з кожним словом, розкриваючи дужки, по два речення так, щоб у першому реченні дієприкметник був означенням, а в другому — присудком. Форму слова можна змінювати.

Зразок. Залишилися нерозгадані таємниці. Таємниці не розгадані.

(Не)освітлений, (не)скошений, (не)розчищений.

Творче завдання

Утвори і запиши по два словосполучення так, щоб в одному випадку не з дієприкметником писалося окремо, а в іншому — разом.

(не)прополений, (не)доплетений, (не)накритий, (не)затоплені, (не)метена, (не)виконаний, (не)присмалений, (не)розгаданий, (не)огороджений.

Дякую за роботу!

